

Raadsvoorstel

Zaaknummer	57605
Datum raadsvergadering	15 december 2022
Portefeuillehouder	P.J. Kiel
Onderwerp	Schuldsanering en budgetbeheer Leusden

Voorstel

Het college stelt u voor:

1. budget beschikbaar te stellen van € 80.000 voor het realiseren van een saneringskrediet vanuit de algemene reserve met aangewezen bestemming, onderdeel armoedebestrijding;
2. budget beschikbaar te stellen van € 90.000 voor een driejarige pilot budgetbeheer vanuit de egalisatiereserve "corona", onderdeel Tonk;
3. de financiële gevolgen van dit voorstel te verwerken in begrotingswijziging 2022-1001 en deze vast te stellen.

Aanleiding

Op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening zijn gemeenten verantwoordelijk voor hulp aan hun burgers met problematische schulden. Deze taak hebben wij uitbesteed aan Stadsring 51. Gezien de huidige inflatie verwachten wij dat het aantal inwoners met (problematische) schulden zal gaan toenemen. Het pakket dat wij onze inwoners nu al bieden, willen wij uitbreiden met de mogelijkheid tot het aanbieden van schuldsanering en budgetbeheer.

Doel / Effect

Inwoners van Leusden zo goed mogelijk ondersteunen als zij in de schulden terecht komen.

Dit voorstel maakt het mogelijk inwoners een saneringskrediet als schuldregelingsvorm en budgetbeheer aan te bieden.

Met het saneringskrediet koopt Stadsring51 de schuld op bij de schuldeisers waardoor de inwoner nog maar één schuldeiser heeft. De klant moet het verleende krediet in 3 jaar aflossen. Hiermee komt de mens centraal te staan en niet de juridische afwikkeling. Klanten met een saneringskrediet ervaren meer schuldenrust dan klanten met een schuldbemiddeling als schuldregeling. Bijna iedereen die een saneringskrediet krijgt, lost dit succesvol af en is daarmee uit de schulden.

Door budgetbeheer in te voeren wordt naar verwachting de drempel om hulp te vragen kleiner en kan eerder al preventief hulp worden geboden. Hierdoor zal het aantal mensen dat onder bewind gesteld wordt hoogstwaarschijnlijk afnemen. Men wordt gedurende het traject budgetbeheer begeleid richting zelfstandig beheren van de financiën.

Argumenten

1.1. Minder stress bij klanten

Het afkopen van schulden met een saneringskrediet is een effectieve manier om rust en overzicht te brengen, en voor een schone lei te zorgen voor inwoners met problematische schulden. De problematische schulden worden aan de voorkant opgelost en er blijft slechts 1 schuld over, namelijk de afbetaling van het saneringskrediet. Het incassocircus valt definitief stil. Om dit te betalen sluit de klant een krediet af bij een Stadsring 51. De klant moet het verleende krediet in 3 jaar aflossen. Bij een eventuele inkomensstijging in de periode van 3 jaar lost de inwoner niet meer af dan de aanvankelijke afloscapaciteit.

Doordat er minder stress is bij de klant is hij/zij ook beter in staat om hulpverlening te ontvangen en te werken aan ander gedrag. Hierdoor ontstaan betere kansen op het volgen van een opleiding, het vinden van werk en/of het anders omgaan met geld. Om deze redenen wint het saneringskrediet aan populariteit. Het saneringskrediet draagt op deze manier bij aan een duurzame oplossing, want voorkomen moet worden dat klanten na een paar jaar opnieuw schulden hebben.

1.2. Snelle oplossing voor grootste klantengroep

Het saneringskrediet kan voor iedere inwoner met schulden worden ingezet, behalve met diegene die op dat moment al een duidelijk perspectief hebben op een inkomensstijging op korte termijn. Deze groep krijgt een schuldbemiddeling.

1.3. Minder administratieve lasten voor schuldeisers

Schuldeisers hebben minder administratieve lasten en kunnen een dossier eerder sluiten. Bij een lage afloscapaciteit zijn de kosten voor administratie zelfs hoger dan de uitdeling bij schuldbemiddeling. En voor veel schuldeisers heeft een eenmalige betaling en duidelijkheid de voorkeur boven 3 jaar wachten op een mogelijk iets hogere terugbetaling.

1.4 Meer tijd voor hulpverleners voor de inzet van klantbegeleiding

Hulpverleners besparen tijd door minder administratieve handelingen (minder correspondentie en hercontroles) en zo is er dus meer tijd voor coaching en begeleiding. Met de inzet van een saneringskrediet is er ruimte voor begeleiding en daarmee is de kans kleiner dat een klant opnieuw in een problematische schuldsituatie terecht komt: kortom een duurzame oplossing.

1.5 Het saneringskrediet is grotendeels een eenmalige investering

Vanaf het moment dat het eerste saneringskrediet is afgegeven zullen ook de terugbetalingen starten. Een krediet wordt in 3 jaar tijd terugbetaald door de inwoner. Naar onze verwachting is vanaf het vierde jaar een stabiele pot beschikbaar van 35.000 euro die weer gebruikt kan worden voor nieuwe kredieten. De totale investering voor de gemeente bedraagt daarmee 80.000 euro. Theoretisch gezien kan de pot weer groeien tot €80.000 wanneer men besluit geen nieuwe saneringskredieten af te geven.

pot	€ 35.000		UIT	IN	saldo
	IN	IN			
	eindsaldo	dotatie	verlening	betaling	
1	€ -	€ 35.000	€ 15.000		€ 20.000
2	€ 20.000	€ 15.000	€ 30.000	€ 10.000	€ 15.000
3	€ 15.000	€ 20.000	€ 30.000	€ 20.000	€ 25.000
4	€ 25.000	€ 10.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 35.000
5	€ 35.000	€ -	€ 30.000	€ 30.000	€ 35.000
6	€ 35.000	€ -	€ 30.000	€ 30.000	€ 35.000
7	€ 35.000	€ -	€ 30.000	€ 30.000	€ 35.000
		€ 80.000			

Het risico van niet-terugbetaling worden gedekt door het landelijk waarborgfonds. De kosten hiervan bedragen 1% van de uitgekeerde saneringskredieten. Op den duur is dit jaarlijks €3.500. De kosten hiervan kunnen gedekt worden binnen het begrote bedrag voor armoedebeleid.

2.1 Terugdringen kosten bijzondere bijstand bewindvoeringskosten

Sinds 2020 nemen de kosten voor bewindvoering toe. Door budgetbeheer in te voeren wordt naar verwachting de drempel om hulp te vragen kleiner en kan eerder al preventief hulp worden geboden. Hierdoor zal het aantal mensen dat onder bewind gesteld wordt hoogstwaarschijnlijk afnemen en daarmee ook de kosten voor bewindvoering (budget bijzondere bijstand) die jaarlijks voor deze kosten wordt verstrekt.

Kosten bewindvoering 2018-2021

2018	101.460
2019	96.689
2020	122.895
2021	137.358

We beogen budgetbeheer structureel aan te bieden aan inwoners van Leusden, en hebben hiervoor structurele middelen nodig. Echter, vragen we de raad voor de uitvoering van budgetbeheer €90.000 voor een pilot van 3 jaar (17.000, 30.000, 43.000). Iedere euro geïnvesteerd in budgetbeheer levert een theoretische besparing van €1,90 aan bewindvoeringskosten op. Dit levert een theoretische besparing (of minder meerkosten) op van €171.000 op in drie jaar tijd op de uitgaven voor bewindvoering (budget bijzondere bijstand). Afgezet tegen de extra investering in budgetbeheer levert dit een theoretisch positief saldo op van 81.000 op voor de gemeente. Gedurende de pilot wordt dit gemonitord. Wanneer deze besparing niet kan worden aangetoond zal de pilot na drie jaar aflopen. Wanneer deze besparing wel kan worden aangetoond kan budgetbeheer na de pilot gefinancierd worden door middelen vanuit de bijzondere bijstand. Om deze middelen structureel te onttrekken aan het budget bijzondere bijstand zal t.z.t. een raadsbesluit nodig zijn.

	Investering	Verwachte besparing	Saldo
2023	€17.000	€33.000	€16.000
2024	€30.000	€57.000	€27.000

2025	€43.000	€81.000	€38.000
totaal	€90.000	€171.000	€81.000

3.1 De raad heeft beslissingsbevoegdheid over het in te zetten budget.

Om de extra dienstverlening in te kunnen zetten is het noodzakelijk middelen ter beschikking te stellen waaruit de saneringskredieten en het budgetbeheer kunnen worden betaald. Deze middelen zijn aanwezig maar hebben nu nog een andere bestemming. De raad besluit of de middelen voor een ander doel te bestemmen.

De raad wordt voorgesteld de investering van 80.000 voor het saneringskrediet te dekken vanuit gereserveerde middelen "armoedebestrijding" binnen de algemene reserve met een aangewezen bestemming. De kosten voor het saneringskrediet zullen worden meegenomen in de subsidiebeschikking aan Stadsring51 voor 2023. Deze wordt niet eerder afgegeven dan dat de gemeenteraad heeft besloten over de middelen van het saneringskrediet.

De raad wordt voorgesteld de investering voor de pilot van 3 jaar voor budgetbeheer te dekken vanuit de resterende TONK-middelen binnen de egalisatiereserve Corona. De Tonk-middelen zijn in 2021 uitgekeerd vanuit het Rijk aan gemeenten als gelden ten behoeve van de bijzondere bijstand. De verwachte besparingen door de inzet van budgetbeheer komen ook ten bate van het budget bijzondere bijstand. De uitvoeringskosten voor de pilot budgetbeheer worden, na besluit van de gemeenteraad, meegenomen in de subsidiebeschikking aan Stadsring51 voor de jaren 2023, 2024 en 2025.

Tegenargument/Alternatieve scenario's

Door Stadsring 51 is een inschatting gemaakt van het aantal saneringskredieten met bijbehorende middelen die nodig zijn om saneringskredieten mogelijk te maken. Hierbij is gekeken naar het aantal dossiers waarin een saneringskrediet was verstrekt wanneer Leusden deze optie had gehad over de jaren 2018, 2019 en 2020. Het gaat om 9 dossiers per jaar. Het gemiddelde op jaarbasis is ongeveer € 15.000 euro moeten uitlenen in de vorm van een saneringskrediet. In de jaren afzonderlijk van elkaar bekeken, dan is er 1 jaar waarin er meer uitgeleend had moeten worden (€ 23.000 euro in totaal), alhoewel in dit betreffende jaar dat maar 2 kredieten betrof. Op basis van het kleine aantal dossiers is het lastig de hoogte van de benodigde middelen te bepalen. De verwachting is namelijk wel dat het effect van de coronacrisis (na het stoppen van alle financiële rijksmaatregelen) nog gaat komen en ook de armoede en daarmee het aantal mensen met schulden fors zal toenemen door de energiecrisis en de enorme inflatie. In 2023 en/of het jaar daarop is de verwachting dat er hierdoor meer vragen komen voor schuldhulpverlening. De doelgroep zal mogelijk anders in elkaar steken dan de doelgroep die we nu zien (zelfredzamer, in loondienst etc). Dat kan betekenen bij een saneringskrediet het krediet mogelijk ook hoger uitvalt.

Voor de start van het verstrekken van een saneringskrediet is derhalve een flink bedrag noodzakelijk. In t+1 zal een derde van het verstrekte krediet weer terug ontvangen worden, hetzelfde in t+2 en t+3. Toch zullen er in het tweede jaar ook kredieten verstrekt moeten worden en dit bedrag is niet te dekken uit (alleen) de ontvangsten.

Risico's

1.1. Er bestaat het risico dat de klant het krediet niet terugbetaalt

Gemeenten zijn soms huiverig om borg te staan voor een verstrekt krediet. In werkelijkheid is het risico verwaarloosbaar, aangezien 97% van de klanten het saneringskrediet aflost. Om het voor gemeenten aantrekkelijker te maken om saneringskredieten te verstrekken is het 'Waarborgfonds voor saneringskredieten' opgericht. Dit betekent dat Stadsring51 een verstrekt saneringskrediet kan 'verzekeren' bij dit fonds. Tegen een bedrag van 1% van de kredietssom (bruto) is het krediet verzekerd voor als de klant niet aan zijn terugbetalingsverplichting voldoet. Alleen saneringskredieten voor particulieren komen in aanmerking voor borging. Saneringskredieten voor ondernemers kunnen (nog) niet worden geborgd bij het waarborgfonds.

1.2 Er bestaat het risico dat een rechtbank de voorkeur geeft aan een schuldbemiddeling

Zodra bij de rechtbank via een dwangakkoord medewerking van een schuldeiser wordt gevraagd, zal de rechter het voorstel beoordelen. De rechter toetst hierbij nadrukkelijk op de inspanningsverplichting waarbij de klant zich gedurende een periode van drie jaar maximaal inspant om een zo groot mogelijk deel van zijn schuldenlast af te lossen. Hoe rechters naar het saneringskrediet kijken verschilt per regio. Er zijn rechters die het instrument te mild vinden en de indruk hebben dat de schuldeiser een hoger bedrag krijgt als er voor schuldbemiddeling wordt gekozen. Dit is vaak het geval bij klanten die niet fulltime werken en waarbij er een reële kans is op inkomensverbetering binnen de komende drie jaar.

Plan van aanpak / Tijdsplanning

Na besluitvorming, start Stadsring 51 per 1 januari 2023 met de uitvoering van de dienstverlening.

Bij aanvang van de dienstverlening zullen nog nadere afspraken worden vastgelegd met Stadsring 51 over onder andere uitvoeringsregels en een afwegingskader. Wij zullen daarmee aansluiten bij de reeds bestaande processen binnen Stadsring 51 en de lopende afspraken. Daar waar aanpassingen wenselijk zijn t.b.v. onze inwoners wordt dit nader bepaald.

Communicatie

Na besluitvorming wordt (samen met Stadsring 51) gecommuniceerd naar onze inwoners om hen te wijzen op deze nieuwe dienstverleningsmogelijkheden.

Bijlagen

1. Begrotingswijziging 2022-1001

Het college van de gemeente Leusden,

H. Verhoef
locosecretaris

G.J. Bouwmeester
burgemeester

Gemeente Leusden

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Leusden:

Besluit op basis van het voorstel van het college van 8 november 2022, nummer: 57605

b e s l u i t:

- budget beschikbaar te stellen van € 80.000 voor het realiseren van een saneringskrediet vanuit de algemene reserve met aangewezen bestemming, onderdeel armoedebestrijding;
- budget beschikbaar te stellen van €90.000 voor een driejarige pilot budgetbeheer vanuit de egalisatiereserve "corona", onderdeel Tonk;
- de financiële gevolgen van dit voorstel te verwerken in begrotingswijziging 2023-1001 en deze vast te stellen.

Besloten in de openbare raadsvergadering van 15 december 2022

B. Schouten
(waarnemend) griffier

G.J. Bouwmeester
voorzitter